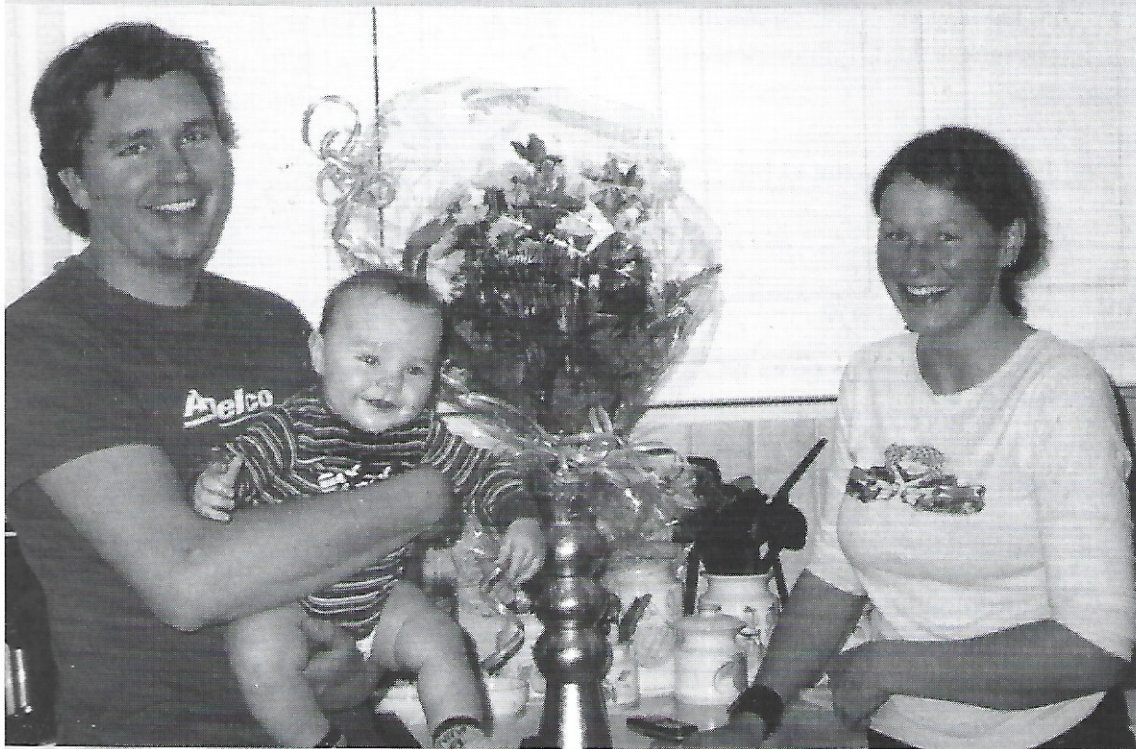

GUNNERSKE *Nytt*

GUNNARSKOGS BYGDELAGS TIDNING
FÖR ALLA MED KÄNSLA FÖR BYGDEN

Pris: 20:- NR 4 2004

världsstjärna i rally JONAS ANDERSSON

Här tillsammans med sin familj, Maria och Charli

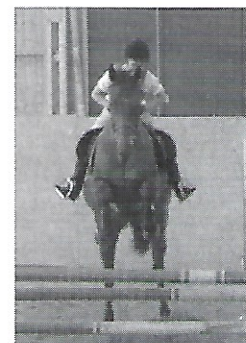
ur innehållet:

**Fredros Bygdegård
lever**
sid 6-7

**Historisk byakurs
i Gårdsås**
sid 9

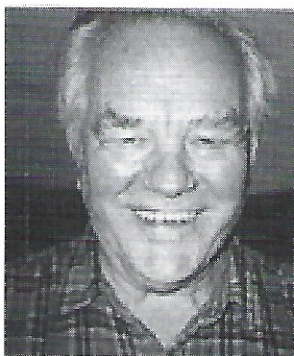

**Hopptävling
på Norra Mon**
sid 19

Te å börje mä

Snö och dretvär. Varför kan inte snön komma när jag vill ha den, ett par dagar före julafton? Då kanske jag hunnit få undan okapad ved och en stor brädhög som nu gör att det inte går att komma fram med traktor och snöblad. Men å andra sidan får jag väl se positivt på snön i alla fall, den döljer ju alla miljoner löv som inte är ihoprakade och bortkörda. När ni får tidningen är det inte så många dagar kvar av året, jag hoppas Ni får en bra jul och att tomten har en tung och välfylld säck när han kommer.

God Jul på Er och ha det så bra.

Alf Danielsson

Günnerske Nytt

Nummer 4, årgång 11, 2004

Redaktör och ansvarig utgivare:

Alf Danielsson
Gunnarskogs bygdelag
Tel 0570-322 91, Fax: 0570-326 91
Pg: 59 69 29 - 0

Redaktionskommitte:

Fredrik Mattson
Torsten Nilsson

För annonsering kontakta Maja Olsson

Tel: 0570-77 00 96
Tvärud, 670 35 Gunnarskog

Annonspriser:

1/5 sida 350 kr

1/4 sida 500 kr

1/2 sida 750 kr

1/1 sida 1000 kr

Material till tidningen skrivs till största delen av redaktionsmedlemmar samt gunnarskogsborna.

**Insändare, artiklar m.m
mottages med största tacksamhet!**

Utkommer med 4 nr/år
Upplaga 700 exemplar.

Utdelas till alla medlemmar
i Gunnarskogs Bygdelag.
Medlemsavgiften är 60 kr för år 2004

Boende utanför Gunnarskog
som får tidningen per post kan prenumerera
på tidningen genom att sätta in 100 kr på
postgirokonto 59 69 29 - 0

Tidningen är politiskt och religiöst
obunden.

Framställt av:
Fredrik Mattsson
Annica Westerberg

FRÅN LÄSEKRETSEN

VÄRMLÄNDSKA VISDOMSORD

En ska inte köpe doninger mä hanntag på.
De drar bare me sej en hoper arbet.

En rekti värmlänning akter sej för te å
diskutere kônst, matlagning och kvinnfolk.
Sånt ska en inte diskutere, di ska en njute utå.

Filosofi- dä ä kônsten te å väre ulôckli
på ett intelligent sätt

Om en ska säge precis va en tänker ,
då ä dä bäst att en kniper käft.

I värmland ä vi för fattige för te å hôlle ôss
me egne psykiatrer.
Vi har vänner iställe.

Tal gôtt om dine medmännisker.
Då schlepper du te grine ôpp dej ôm du
blir tvungen te å äte ôpp va du har sagt.

En ska inte hetse ôpp sej, utta vänt mä te bli
rasen tess dä utäcke redan har hänt.
Å då ä dä försent te å bli rasen

Kärleken ä nött som känns i helekrôppen.
Ungefär som om en vore fuller mä römyrer

Fôlk som kaster schlängkysser
ä inôt skogen för late.

En ska aldri säge emot fôlk
som bråker mä en.
Dä gôr di att själve om di får hôlles

Vi har inte fler kön
än vi får lôv te väre rädde om di vi har

**Sänd in "smått o gôtt te" denna spalt!
Kom ihåg att underteckna breven!**

Evenemang i Gunnarskog

*
Julbord
Hembygdsgården, Gunnarskog
11/12

*
Julcafé
Fredros Bygdegård
11/12

*
Familjefest
Fridhem, Sälboda
7/1

*
Barnfest
Tväruds Gymnastiksal
16/1

*
Årsfest, Bortans IK
Folkets hus, Charlottenberg
29/1

Världsmästare

Foto: Backmans Foto, Råda

Det är inte varje dag som vi i Gunnarskog kan få gratulera en världsmästare. men nu har det hänt och vi åkte iväg en kväll ifrån bygdelaget för att celebrera Jonas Andersson som tillsammans med PG Andersson från Årjäng tog hem JVM (juniorvärldsmästerskapet) i rally. Bilen de körde var en Zuzuki och sista deltävlingen gick i Spanien. Jonas bor ovanpå TJ:s Närköp och jobbar i Oslo när han inte är kartläsare åt PG. När vi var där var Jonas hemma och vi kunde ta en fin bild av hela familjen dvs. Jonas, Maria och lille Charli. Följer han sin pappas fotspår måntro? Ett stort grattis från Bygdelaget genom Alf D.

Sälbodabygdens Bygdegårdsförening

Den 6:e oktober anordnade Sälbodabygdens Bygdegårdsförening paketauktion i Fridhem. PRO bjöd på underhållning i form av körsång och de skänkta paketen auktionerades ut av Morgan Johansson. Hans fru Lilian drog några saftiga historier mellan inropen. Efter servering av kaffe blev det dragning i lotteriet som sålts under hösten. Med intäkterna från lotteriet uppgick kvällens behållning till 11.134:-.

Den 2 november hölls medlemsmöte varvid bl. a. rapporterades att källan vid Fridhem renoverats. En studiecirkel pågår där bl. a. en torpinventering gjorts. Samtliga torpruiner i området kommer att förses med namnskylt och en fin dokumentering av studiecirkelns arbete är gjord.

En tillbyggnad av Fridhem är under planering. Den skall ge plats för toalett och utvidgning av kapprummet.

Familjefest kommer att anordnas i Fridhem 7 januari 2005. Enligt önskemål kommer temakvällar att anordnas kring fotografier från gångna tider i Sälboda. Fisketävling kommer också att anordnas någon gång nästa år.

Gunnar Lidberg

VÄLKOMMEN !

Gågatan 0570 / 157 90

- vi kan skor -

Marknadsförings- projekt

Som jag skrev i förra numret av tidningen så startade detta projekt mycket bra och har löpt på helt friktionsfritt. Leden är färdig och kantas av sevärdheter som Rövarstenen, fiske med många vackra vyer och goda övernattningsmöjligheter i två stycken vindskydd som ligger mycket strategiskt till. Många människor har redan gjort turer längs leden och kommer med positiva rapporter. Skyltarna i Stommen och Allstakan är också starkt på gång, dock har vi fått lite leveransförseningar på tex. kartor. Slutdatum för projektet är den 30/11. Kartor över vandringsleden kommer vi att ta fram under vintern. Jag är alldeles övertygad om att detta projekt är bra för våra bygder och hjälper till att sätta Gunnarskog på kartan.

Alf Danielsson

Nu har vi startat upp

Telefon- banken

- Personlig Service

Det här kan du göra:
Du kan ringa alla bankdagar mellan klockan 08.00-18.00 och få **personlig kontakt** med någon på banken som kan hjälpa dig att uträtta bankärenden bl.a.

- Beställa och spärra bankkort
- Göra överföringar till annan persons konto
- Ansöka om lån
- Köpa och sälja fonder

För att bli **ansluten** är du välkommen in på något av våra kontor.

**Westra Wermlands
Sparbank**
www.wwsparbank.se

Historisk byakurs i Gårdsås.

Den 23 oktober hölls historisk byakurs i Gårdsås bystuga.

Jag var en av ett 15-tal deltagare. Kursen ingår i ett projekt "Levande Landsbygd" och anordnades av Länsstyrelsen.

Arkeolog Sara Bodin var vår kursledare.

Arkeolog Sara Bodin hjälper oss leta efter gammal husgrund.

Hon började med att presentera vilka arkeologiska fynd som gjorts i Gårdsås med utgångspunkt från anteckningar i Fornminnesregistret, t.ex. sten-
yx, gamla silvermynt, avslag av flinta.

Efter att ha studerat gamla kartor var det så dags att med utgångspunkt från detta material gå ut och se var det fanns lämningar av gammal husgrund och kvarnar samt med beskrivning från fornminnesregistret, där det finns antecknat var avslag av flinta hittats, på avstånd se var en trolig boplats från stenåldern var belägen.

Efter att åter ha kommit in i värmen gjordes jämförelser mellan gamla kartor och den senaste kartan för att se hur odlingslandskapet under tiden förändrats.

Alla var överens om att kursen var mycket givande. Den gav mersmak att fortsätta forska om hembygden.

Detta hade kursledningen också förutsatt, varför vi slutligen fick tips om bra källor att forska i.

De som vill vara med och dokumentera Gårdsås historia, genom att t.ex. ta fram och dokumentera gårds- och naturnamn, bevara gamla fotografier, skriva ner historier och berättelser, ta reda på vilka som bott i torpen och på gårdarna, vänd er till Jörgen Olsson eller undertecknad.

Mats Lugne

ICA nära **Thybergs**
ÅRBOTTEN TEL. 320 43

VÄLKOMMEN

Vi bjuder på Luciakaffe den 13 dec

ÖPPETTIDER
MÅN, ONS o FRE 9-18
TISD o TORS 9-19
LÖR 9-14

Fredros Bygdegård lever

Landsbygdens bygdegårdar är fortfarande viktiga för att ge möjligheter till aktiviteter för bygdens folk. Trots att de byggdes då folk hade mycket mindre pengar är det nu ofta problem för föreningarna att klara ekonomin.

Uppvärmningen drar stora pengar men även underhåll och skötsel kräver att det kommer in pengar från olika håll.

I syfte att få in lite extra pengar i Fredros provade man för tre år sedan med att ha några musikcaféer.

Idén kom nog från musikläraren Ove Valter som har sommarstuga i Fredros. Det resulterade i alla fall i att bygdegårdsföreningen samlades och alla i föreningen var positiva och ställde upp. Grundkonceptet var att alla gäster skulle kunna få kaffe och goda smörgåsar, husbandet "Hunters" skulle stå för att det blev musik, både genom att själva spela, men också se till att det blev annan underhållning med inbjudna musiker, sångare och ståuppkomik. Alltihop med låg budget som bygger på att inbjudna artister verkligen skulle tycka att det var roligt att komma till Fredros och underhålla cafégästerna.

Det blev succè redan från början och man hade café fyra sommarkvällar både 2002 och 2003.

Fredrosdamernas fantastiska smörgåsar blev vida berömda och publiken ökade från gång till gång. Det är dock ganska mycket arbete med varje arrangemang och i år beslutade man därför att minska till tre café kvällar i juli. Det blev ändå nya publikrekord varje gång och det avslutande musikcaféet i Fredros blev det bästa hittills.

Den här fina sommarkvällen var bygdegården fullsatt till sista plats redan en timme i förväg.

Publiken, mer än 200 personer, bjöds också på en kväll som hade "allt" – fantastiska smörgåsar, countrymusik, sång och dragspel med husbandet och Inger Nygren, ståuppkomik med Janne Karlsson och äkta 60-tals nostalgi med musikveteraner från förr. Där var Svante Valjestål och Gösta Johannesson från The Vikings, Sune Carlsson från Nore Ingmans plus medlemmar ur husbandet och till detta sång av Karl-Arvid "Tajjen" Forsgren. Man bjöds på fina Taube-tolkningar av Tajjen varvat med gamla hits från orkestrarnas storhetstid. Det svängde enormt om de gamla veteranerna som verkligen bjöd på sig själva. Det var lätt att förstå varför de varit och fortfarande är så populära.

Kvällens längsta applåd fick kanske ändå husbandets eminente gitarrist Ove Valter när han med sin nya glänsande Gibsongitarr avlevererade "Gitarrboogie" i ett häftigt gitarrsolo med äkta 60-talssound.

Musikveteraner från The Vikings med Tajjen orsgren

Alla, både musiker och publik, var på ett strålande humör, Janne Karlssons skämt gick hem och stämningen var som på ett gammaldags trevligt kalas – där man då särskilt måste omnämna de fantastiska Fredrosdamerna som för kvällen iordningställt 270 exklusiva smörgåsar med bl a abborrfile och minst 20 sorters kaffebröd. Många ur publiken kom också fram och tackade i hand och frågade när det blir någon ny cafékväll. Arrangörerna kunde nästan säkert utlova både en fortsättning nästa sommar och också ett julcafé i december.

"Hunters" med Inger Nygren

Fredros specialitet; smörgås med abborrfile

Preliminärt datum för julcaféet är lördag den 11 december. Intresserade gäster rekommenderas därför att redan nu göra en notering i almanackan samt titta på anslagstavlor och lyssna på den veckans evenemangstips i Värmlandsradion.

Med Vänlig Hälsning

För Fredros bygdegårdförening /
Sune Johansson e u

G r ä v a r e	Byggnadsarbete Skogsarbete Målning	T r a k t o r e r m m				
	FARMARTJÄNST					
	Landsbygdsföretagare i samverkan					
	Behöver du hjälp Ring . . . . Farmartjänst Farmartjänst gör tjänst i stort och smått					
	<table border="0"> <tr> <td><i>Per-Axel Adolfsson</i></td> <td>77 01 06</td> </tr> <tr> <td><i>Rolf Nordling</i></td> <td>325 45</td> </tr> <tr> <td><i>Anders Bäcklin</i></td> <td>342 49</td> </tr> </table>		<i>Per-Axel Adolfsson</i>	77 01 06	<i>Rolf Nordling</i>	325 45
<i>Per-Axel Adolfsson</i>	77 01 06					
<i>Rolf Nordling</i>	325 45					
<i>Anders Bäcklin</i>	342 49					
F l y t t n i n g	Anläggning Gräsrojning					

**- Service med garanti -
TV stereo o hemelektronik
parabol o antenn**

**Lars-Erik Persson
Hantverksg. 7 C
671 31 Arvika**

(inne på gården vid Bristol Hotell)

**Telefon: 0570-71 14 70
mobil: 0706-509 929**

Skidhistoria från trä till plast

Nu när snön har kommit, tänker jag tillbaka på min gröna ungdom.

De första skidorna jag åkte på var efter min far, de var 9 fot (270cm) långa, som han hade gjort av ek och väldigt tunga. Självtänkte jag nog då ca 8-9 år gammal. Mina jämnåriga kamrater hade korta skidor.

På min farfars verkstad tillverkades möbler så tiden räckte inte för att tillverka skidor åt mig utan jag fick allt åka på dessa min fars jättelånga skidor. Min farfar gjorde till slut ett par korta fina skidor åt mig, med björknäver till fotplattor och en "hank" att sticka fötterna i. När jag var 11-12 år fick jag ett par som var 6 fot (180cm) som han hade gjort med bindning runt skorna och ett lås som skulle knäppas runt klacken, nu gick det fint att åka och då var det roligt.

Vid 15-års ålder började jag göra skidor själv, de första var 7 fot (210 cm) långa, det var de som jag började tävla med. Efter det började jag få beställning på skidor.

Man fick först leta upp ett fint rakt björkplank utan kvistar som man l som man ritade efter till ett ämne som sedan sågades ut på bandsågen. På den tiden skulle en 7- fot-skida vara 70mm bred fram i böjen och lite smalare på mitten och baktill. Skidämnet hyvldes sedan på sidorna och översidan, främre delen av skidan var det väldigt noga med, där "böjen" skulle vara, den fick inte bli för tjock för då blev skidan stel. Nu skulle skidan fräsas, det skulle vara en rygg på skidan och ett spår under, allt gjordes på fräsmaskinen. Efter det var det dags att stoppa ner ändarna i kokhett vatten i en stor järngryta som jag kokade på "järntackan" i verkstaden. Träet blev nu mjukt och böjbart av kokningen och "böjmallen" kunde sättas på med hjälp av tvingar. När skidorna torkat skulle mallen av och böjen sågas ut, det var inte så enkelt alla gånger, för jag fick inte vara ivägen för möbeltillverkningen men i regel gick det bra. Återstår gör nu putsning, betsnung och lackning. Endel föredrog bruna och andra ville ha svarta skidor. I början tog jag 10 kr paret

Ett par "sälgskidor" gjorde jag till mig själv som jag tävlade på, de var väldigt lätta och mjuka. Men så vann jag ett par skidor i pris av märket Sundins. De tävlade jag sedan på i många år.

På 40-talet började jag även att laga skidor, både terräng- och backskidor. Det fanns många backhoppare på den tiden så det kom in många avbrutna baksidor både från Charlottenberg och Arvika. De var inte alltid så enkla att laga, de var gjorda i hickory som jag beställde från Bröderna Sandströms skidfabrik i Lindesberg och därifrån köpte jag också lim med hårdare. Böjen som limmades fast var ju tvungen att tåla fukt, så det blev "hårdlim". Det var lite enklare att laga terrängskidor, då sågade man 3 st. "faner" som limmades ihop till ett ämne som liknade skidböjen, sen hyvldes man både skidan och böjen ut i "intet" (tunt) för att sedan limmas ihop under press. På 50-talet gjorde jag i ordning ett rum i uthuset där jag startade en liten skidförsäljning, jag hade allt som en turist eller tävlingsåkare kunde behöva. När jag kom hem från det ordinarie arbetet på kvällen väntade kunderna på mig. Det skulle monterats bindningar, grundvallas skidor eller köpas utrustning., men det var bara roligt. Det kommer folk än idag och frågar : Kommer du ihåg när jag var hos dig och köpte skidor ? Nej, tyvärr känner jag inte igen riktigt alla.

Jag har kvar alla mina skidor som jag använde till träning och tävling, 3 par backskidor och 22 par terrängskidor, liksom alla trevliga kamrater och minnen från den tiden som varade i 20 år.

God Jul och Gott Nytt År
Önskar
Morgan Norrby

Älgjakta i Jarpre 2004.

Jaktledarns måndasdilemme
va att jaktradion va kvar hemme
å hôt han skulle lete
va inte gôtt å vete.

”Arvid” skôt bare ett skôt på tjurn
för kanske ä han snål tå natur
men sänna ga han bort delikatessen.
Berodde dä kanske på pressen?

Sänna skulle vi Lyssedreve jage
å Sune satt bortimot Hage
Vart han smetta tå Arvids sätt,
för enda skôte på kalven satt rätt.

Drivinga va intjäna unner fjolåre
för så ä reglane våre
men att Arne drev både förste å andre dagen
va nock bare bra för magen.

Tisdaskalver vart dä för Torbjörn å Jan
å Ragge trudde att koa skulle tan
Torbjörns elvetaggar va grann
se nu feck fell han bloga tann.
Tjur skôt åg nykomlingen Dúbbelmagnus
se han hamne nock i löckerus
men trofén va inte vard en pris snus.

Stefan Kullgren gjorde Nôrma gôtt
nä han fällde kviga mä fyre skôtt
å Irenes drev i Bergtorphaga timvis före
künne fell inte älgane störe.

I ett gôrhôl stöp Lena
se ho vart blöt om bena
men te å bli tórr dä nôtter
mä vanter på fötter.

Om en ä elak å inte ôrker tige
se skôt Bertil e tjuraktig ”kvige”
å Stefans kalv va EU-märkt i öre
men dä verke inte å störe.

I Hansänga vart dä tre krötter
fällde tå två ulike skötter
å signalskôta Arvids va se bra
se mangel tack ska Du ha,
men skulle 6 skôt lete på ekonomin
se sätt dä på en stúbbe å grin!

I Golandsdreve driverane rände
se vi trur att älgane vände
men om nu detta hände
va dä fell inte nô större elände.

Vö Lysse fällde Per e ko
sôm vesst va stor som en lo.
Vö Fresketäppa skôt Eva en fem-månerstjur
se nu behöver inte ho gå å väre sur.

Nu hade vi jage över hele område
å femtan älgar hade hamne i ”låde”.
22 stöcka va kvar ätter statistiken
å fråga va: ”Skulle vi väre sniken
å skjute ändå nôgre småkräk te
jämt bare för te å för di Store få fre?”

En vinterstam på 7 per tusen hektar
dä ä dä vi nu har kvar.
Hôlls tru dä går
hô mange har vi näste år?

Sänna va dä jaging e hel helg
utta att dä vart nôen älg
Men humöre behövde inte tryte
för ändô vart dä kött i nôa gryte
tack vare att dä store bolage
gjorde ett försök te å jage.

Sänna va dä dags för denna Fars-Dagshelgjakta
som vart rene rama farrsdagsälgjakta
å som hunnförar vet Bertil bäst
hôlls en får en älg hunn te å jage häst.

Sänna se tog jaktlûsta slut
å dä kanske ho ha bort gjort förut
men älgan å jä töcker jakta geck bra
se tack ska Di ha!

Gunnar L.

Vågrätt

1. Tindrar i juletid och gör mången blid.
Tändes numera med elektricitet
förr med hjälp av extremitet.
13. Färg som inte används vid målning
men finns i solens strålning
absorberas delvis av jordatmosfären.
Kan ev. brukas vid fotograferingen.
14. Lars Andersson.
15. Här kan höras orgelbrus
för detta är ett musikalskt hus.
16. Här skriver Du bäst en feminin häst.
17. Lindrig svordoms andra del.
And av anrik släkt är väl inte heller fel?
19. Ljud som hörs vid blomsterängen
av insekt i terrängen.
20. Förkortad hjälporganisation.
21. Äldreorganisation. Kan även tydas för.
23. Kan vara svans
eller industri som drivs med avans.
24. Som leksaksmärke är det känt,
beskrivet som livlighet har hänt.
26. Arbetar mången dag
som ett sammansvetsat lag.
29. Kort svensk penning.
30. Inte informerad,
kanske inte heller intresserad.
31. Stad i Nevada
där de som vill skiljas blir glada.
33. Tore Gustafsson.
34. Om det är rätt vete katta,
men jag skriver vagt uppfatta.
36. Kunde den få som var lat,
och brukas av många som mat.
37. En plats i öken där man vattnar öken.
39. Var hälsad på latin.
41. Nisse Svensson.
42. Har vi alla ett. Här kort.
43. En sån har stjälk och rot
och blir ofta trampad av nån fot.
45. En klagovisa visst,
sjunges bara då det är "trist".
47. Så bör kanske den belönas, som den goda
arbetslusten har, och kraftbolagen så
"belönas", för den ström vi har.
50. Om det första försöket skulle misslyckas
kan uppskjutningen vid denna lyckas.
Sprinter kan också göra detta,
om rekord han tänker sätta.

Lodrätt

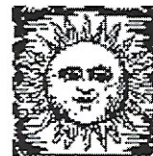
1. Hördes ofta vid dans på logarna
bl.a. som "Livet i finnskogarna".
2. Till häst satt de här lansiärerna,
som var med i härererna.
3. Förlag.
4. Uppblåst är denna ställning,
om paddans mod är på upphällning.
5. Används vid mörkernavigering
och är väl en form av signalering?
6. Kan bli her på vårn nä dä ä tö,
å ä en väldit litten sjö.
7. Grundämne nr 41 ha vi sett.
8. Brukas efter helt,
när det är enkelt. (Solklart?)
9. Lars Larsson.
10. Julens upphovsman, man säga kan.
11. Är förekommande vid långsamhet,
så vitt jag vet.
Kan väl också sägas förekomma vid jobbning
men då är det frågan om ren mobbning.
12. En som säljer i parti med mycket varor i.
18. Ett drag med vatten,
det vet väl också katten?
22. Tidig morgonstund som lär ha "guld i mund".
25. Är försedda med prick
och kom jag när jag kom, men inte då jag gick.
27. Finns i Italiens nation
och har ibland eruption.
28. Detta är inte värre
än en engelsk herre.
32. Är det om det inte går
att säga vår.
35. Framsida på mynt, ofta med "pynt".
38. Om biet så skulle vara
så är man i fara.
40. Detta kan beskrivas så:
Folk som "flyter" ovanpå.
43. Detta ä fell nô vi hörer mä,
å dä ä itnô mer mä dä. (Åja, krongdel da).
44. Vid gatunumret där bor ju Tony Blair.
46. Elsa Sara Andersson.
48. Under en sådan efter hand,
låg väl tjuren Ferdinand.
49. En "historia"
som kallas promemoria.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
14		■	15					■	16		
17		18			■	19					
20		■	21		22	■		■	23		
24		25		■	26	27		28	■	29	
30							■	31	32		
33		■		■	34		35	■	36		
37			■	38	■	39		40	■	41	
42		■	43		44	■	45		46		
47		48				49					
50											

JUL- KRYSS 2004

Korsordskonstruktör
Gunnar Lidberg

Ditt förslag till lösning
sändes till :
Maja Olsson, Tvärud
670 35 Gunnarskog
Märk kuvertet
”Korsordet”

De två först öppnade
rätta lösningarna
belönas med
en penninglott!

Namn:

God Jul och Gott Nytt År
önskar vi alla våra kunder

Yngve Ivarsson
Jonas Algesten

MELLANSKOG
Skogsägarna

1	M	2	Ô	3	L	4	T	5	P	6	L	7	O	8	C	9	K	10	I	11	N	12	G
13	Ô	L	J	E	B	Ô	R	I	N	G	E	R											
14	L	J	U	S				15	D	R	A	I	N	G	A								
16	L	E	V					17	I	D	E									18	E	N	
19	H	K			20	B	R	A				21	E	K	22	E	R	N					
23	Ô	R	24	K	E	R						25	F	N					26	R	A	L	
27	L	A	L									28	R	O	P					30	R	Å	
31	S	F	Ä	32	R							33	F	Ö	R	L	34	I	S	T			
35	J	T				36	Ö	R	E						37	M	I	L	I	S			
38	O	F	39	Ä	R					40	L	O			42	S	A	N	S				
43	L	O	G	E	44	M	E	N	45	T	S	G	N	Y									
	A	R	G	S	I	N	T	H	E	T	E	N											

**KRYSSLÖSNING
TILL
VÅRKRYSS**

Vinnare blev:

**ANNA KARLSSON
JÄRPERUD, ANNELUND**

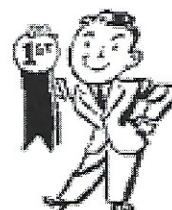
GUNNARSKOG

OCH

EVERT ERICSSON

SÖDRA BACKA, BERGHEM

GUNNARSKOG

GRATTIS!

**PENNINGLOTEN
KOMMER PÅ POSTEN!**

*Skicka in material till Gûnnerske-nytt!
OBS. Kom ihåg att skriva ert namn!*

**Gunnarskogs
Byggservice**

**Från grund
till inredning**

Tel/fax 0570-35011

*Olle Algsten
070-312 70 44*

*Putte Ålander
070-679 19 00*

**ÖJERUDS
SNICKERI**

**Köksinredningar
Trappor, Möbler
Specialsnickerier**

Tel/fax 0570-35011

BREDBANDSUTBYGGNAD

Bredbandsnytt

Telia/Scanova meddelar att Allstakan och Sälboda är färdigutbygda med nya typen av ADSL EDA (Ericson DSL Access) den 15 november 2004.

Denna typ av ADSL+ klarar att leverera 8 mbit/s inom en radie från telestationen på 2,5-2,7 km. 0,5 mbit/s kan man få på avstånd upp till 9 km. 8 mbit/s kan man på dessa stationer få efter den 20 november, då stationskortet från Ericson uppgraderas.

Eftersom Telia betalar dessa ADSL installationer helt med egna pengar, så kan endast bredband beställas från TeliaSonera.

Eftersom statens pengar på 11,5 kronor också skulle kunna ge bredband i glesbygden, hoppas vi nu att dessa pengar används av Arvika kommun till att bygga ut icke fiberanslutna stationer i Gunnarskog (Bosebyn, Bortan, Tvällen och Mitandersfors)!

Jan-Olov Newborg
Bredbandslös
Byn

PRIVAT
TANDLÄKARNA

Tandläkare
Lisa Lempert-Reimerson

*Personlig service
med kvalité och omtanke*

Torggatan 8, Arvika, tel 162 10
(Barn får kostnadsfri tandvård - även privat)

TeliaSonera bygger ut ytterligare 1700 fiberstationer

TeliaSonera/Scanova har i veckan beslutat att under 2005 bygga ut ytterligare 1700 fiberanslutna telestationer i Sverige (samtliga).

Detta innebär förmodligen för Gunnarskogs del att även Treskog och Fredros fiberanslutna stationer byggs ut!

Sedan återstår att bygga ny IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet till telestationerna i Bosebyn, Bortan, Mitandersfors och Tvällen.

Tidigare under 2004 har Telia byggt ut 1100 fiberstationer.

På detta sätt skapar Telia den "konkurrens" som Region Värmland talat så varmt om.

Region Värmland har ju konsekvent sysslat med att dubbelbygga dyr radiolänk (1,8 miljoner styck) till telestationer med befintlig fiberanslutning.

Efter 2005 är alla Sveriges fiberanslutna telestationer anslutna och då är det dags att använda statens pengar till att bygga fiber till resten av telestationerna i Sverige som idag bara har koppar/radiolänk ((m)bit/s)!

Stoppa dessa dubblerande nätbyggnationer i "konkurrensens namn" som Region Värmland och Teracom håller på med!

Jan-Olov Newborg

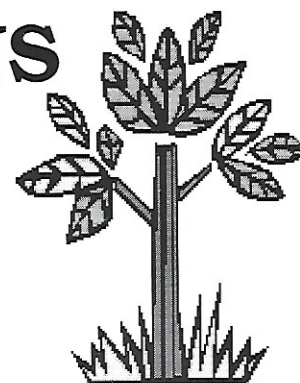
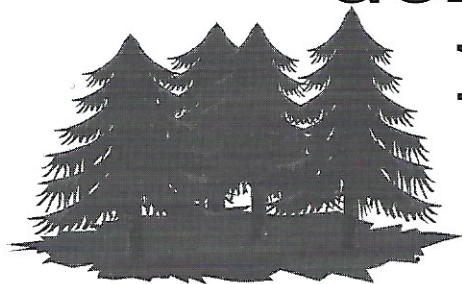
ledins

GRUS AB

0570-32044 GUNNARSKOG

GUNNARSKOGENS HISTORIA X

Rationaliseringen

I slutet av 1940-talet började de första motorsågarna synas i Gunnarskog. De visades i början på skogs dagar och exkursioner. Det var ganska otympliga maskiner som var så tunga att det krävdes två man för att hantera dem. Därför var det mera i undantagsfall som de kom till praktisk användning. I mitten av 1950-talet hade man dock lyckats göra motorsågarna mycket lättare och därför blev det snart vanligt att skogsägare och skogsarbetare skaffade sig och använde motorsåg. Först användes motorsågarna bara för fällning och kapning av träden men allteftersom de förbättrades började man också använda dem vid kvistningen. Fortfarande barkades dock allt barrvirke av huggarna. Eftersom det var svårt att kvista tillräckligt bra med motorsågen blev barkningen besvärligare vilket gjorde att många hellre kvistade med yxa som man gjort tidigare. Skogshygienen var viktig för skogsmännen på 1950-talet. Eftersom allt virke barkades i skogen hade inte barkborrar och andra skogsskadeinsekter så stora möjligheter till massförökning. Om ett enda träd misstänktes vara barkborreangripet vidtogs genast åtgärder för sanering. Därför dröjde det ända in på 1960-talet innan barrvirket levererades obarkat till industrierna och i stället barkades där. I början var det bara timmersortiment som avverkades obarkat och företrädesvis under vintern. Så småningom kom man dock fram till att timret kunde huggas obarkat även under sommarhalvåret under förutsättning att det kunde levereras till sågverken inom fjorton dagar från fällningen.

Användningen av motorsågar och slopandet av barkningsmomentet i skogen innebar en kraftig rationalisering av skogsarbetet. Fällningen av träden med timmersvans och barkningen med barkspadar var ju en stor och tung andel av arbetet. När dessa moment försvann eller underlättades medförde det att mycket mindre arbetskraft be-

hövdes i skogen. Många som arbetat i skogen blev nu industriarbetare och flyttade i många fall från orten. Redan tidigare hade många mindre torp ute i skogen övergivits och stått öde men nu ökade ödetorpen i antal.

En del torp hade redan tidigare blivit igenplanterade oftast med gran. Genom avflyttningen och att jordbrukets lönsamhet minskade på de små torpen och gårdarna intensifierades nu planteringarna.

För hästkörarna innebar dock slopandet av barkningen i skogen en försämring. Det gick ju avsevärt mycket tyngre att släpa ut det obarkade timret till avlägget. Delvis på grund av detta började traktorer att användas vid utkörningen. I början var det vanliga jordbrukstraktorer som användes. För att underlätta pålastningen monterades ofta en kran med vajer på traktorn.

Omkring 1965 började de första riktiga skogstraktorena (skotarna) utrustade med griplastare att användas.

Ungefär samtidigt med detta slutade man att barka massaveden i skogen. Dessutom övergick man från fallande längder på massaveden till standardlängder om 3 meter. Delvis berodde detta på att vidaretransporten med lastbil blev billigare genom att större lass kunde lastas på bilen och släpet. Två 3-metersbuntar lastades på dragbilen och tre buntar på släpet.

Efter inspiration från nordamerikanskt skogsbruk började nu även den s.k. stamlunningsmetoden att tillämpas. Träden fälldes med motorsåg i en riktning och kvistades på översidan av stammarna. Sedan släpades de hela stammarna med hjälp av en stropplunnare ofta av märket Timber Jack till avlägget där aptering, kapning och kvistning av undersidan av virket skedde. Metoden användes framförallt då virket var grovt och vid kortare avstånd från skog till avlägg. Även i svår terräng var metoden ofta använd. Nackdelen var att mycket

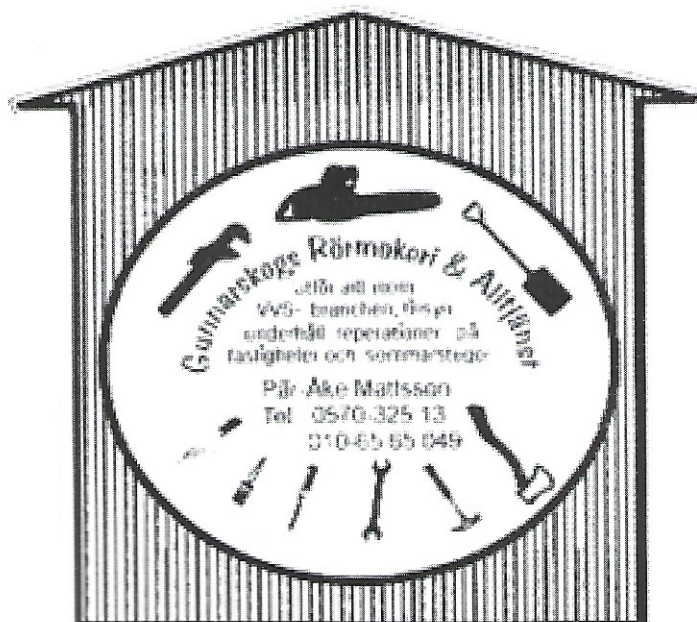
breda vägar uppstod eftersom lassen spretade kraftigt och en hel del skador uppstod på träd i kanten av traktorvägen.

Det var inte bara huggare och körare som berördes av rationaliseringen i skogen. Redan 1965 slogs skogvaktarbevakningar ihop eftersom antalet skogsarbetare per bevakning sjönk. Efter sammanslagningarna fanns i Gunnarskog: Bogens, Fredros, Bortans och Gunnarskogs bevakningar. Senare har ytterligare sammanslagningar skett och i dagsläget är hela Västvärmland en bevakning. Genom rationaliseringarna försvann även yrkesgruppen apterare. Aptereringen gjordes nu av huggarna. En del av apterarna blev skogsförmän, andra blev huggare och en del övergick till helt andra yrken. Alla förändringar inom skogsbruket var inte lönsamma. I efterhand konstaterade man att apteringen försämrades så mycket att hela rationaliseringsvinsten ätits upp av sämre kvalitet på timret.

Stämplingen av slutavverkningstrakter upphörde också efter hand. Ytterkanterna på det planerade hygget markerades i stället med plastband.

Gallringarna stämplades dock ändå in på 1980-talet med bläckor på de träd som skulle huggas bort. Efter utbildning fick huggarna då själva avgöra vilka träd som skulle huggas.

Även skogsvården blev föremål för rationalisering. Tidigare hade all plantering skett med s.k. barrotsplanter. Genom att alltfler hyggen markbereddes kunde man så småningom i stället använda s.k. täckrotsplanter vilket medförde att en plantör kunde plantera upp till fyra gånger så många planter per dag.

Vid ungskogsröjningen användes tidigare röjningsknivar i olika utföranden. Det blev med tiden omodernt och numera utförs de flesta ungskogsröjningarna med hjälp av röjsåg.

Under en period på 1960-talet och 1970-talet användes även motorsprutor för lövslybekämpning med s.k. hormoslyr. Metoden upphörde efter hand då många ansåg hormoslyret farligt. Även lövslybekämpning med hjälp av flyg var ganska vanlig under en period.

Genom att den s.k. bländningsmetoden kommit till användning under tiden 1920 – 1940 fanns inte mycket skog i de åldersklasser som skulle ha anlagts under denna period. Många skogsmän var bekymrade för att en s.k. virkessvacka skulle uppstå i framtiden på grund av detta. För att överbrygga denna tänkta virkessvacka började man gödsla slutavverkningsbestånd för att öka tillväxten. En hel del skogsmark i Gunnarskog blev också gödslad. Gödslingen gjordes i början med fastvingeflyg senare med helikopter. För att gödslingen skulle kunna göras byggdes därför ett antal skogsflygplatser bl. a. vid Tavelbacken i Treskog och vid Finnle i Fredros.

I slutet av 1960-talet fanns ganska stora lager av obarkad massaved utefter skogsbilvägarna. Dessa blev utmärkta yngelplatser för granbarkborrarna. Allhelgonahelgen 1969 blev det storm och mängder av framförallt gammal skog stormfälldes. Efter stormen avverkades under en lång tid endast stormfällt virke. I stort sett allt virke som inte hunnit avverkas vintern 1969-1970 blev nu angripet av granbarkborren. Granbarkborrarna massförökades och angrep åren därefter rotstående skog i mycket stor omfattning. Under hela 1970-talet präglades sedan skogsbruket av barkborrebekämpning i olika former. Fångstvirke användes som en metod men mest minns vi barkborrefällorna av plaströr som var utplacerade överallt i skogarna i Gunnarskog.

Nästa led i rationaliseringen av skogsbruket blev att även kvistningen skulle ske maskinellt. De första kvistmaskinerna var av märket Logma. Träden fälldes riktat med motorsåg. Sedan kvistades de av Logmamaskinen med början i toppen av trädets. Metoden var mycket använd i svår terräng då maskinens räckvidd och trädlängden kunde utnyttjas för att nå områden med svår lutning. Efter kvistningen transporterades stammarna till avlägget med en stropplunnare eller en s.k.

klämbankslunnare som i motsats till stropplunnaren lastades med roten på träden på traktorns klämbanke. Vid avlägget kapades stammarna endera med motorsåg eller med s.k. kapverk. Lite senare kom en maskin som kallades processor. Träden fälldes med motorsåg eller med en fällare-läggare. Sedan kom processorn som matade in träden med roten före genom kvistaggregatet och som kapade och sorterade virket i olika sortiment. Utkörningen gjordes sedan med skotare. Metoden var lite känsligare än Logmametoden i svår terräng. Ännu lite senare kom de s.k. skördarna till användning. Maskinen gjorde alla momenten i huggningsfasen, både fällning, kvistning och kapning. Denna maskin är fortfarande den mest använda vid slutavverkning. Ända fram till mitten av 1980-talet gjordes de flesta gallringarna motormanuellt d.v.s. en huggare med motorsåg valde ut de träd som skulle avverkas, fällde, kvistade och kapade träden med motorsågen samt drog ihop virket i högar utefter traktorvägen. Virket hämtades senare av en mindre skotare.

Sedan 1990-talet avverkas även de allra flesta gallringarna med s.k. gallringsskördare. De arbetar på samma sätt som skördarna i slutavverkning men är givetvis mindre och skonsammare mot marken.

Sedan även gallringarna mekaniserats finns inte längre så många motormanuella eller helt manuella arbeten kvar i skogen. Sommartid förekommer naturligtvis en hel del skogsvårdsarbeten men i övrigt är det väl mest självverksamma mindre skogsägare som använder de äldre metoderna. Det är en ganska våldsamt förändring som skett inom skogsbruket framförallt under de senaste femtio åren. Förändringarna har väl i första hand varit till gagn för skogsägarna och de stora skogsföretagen. För skogsarbetarna har de tyngsta momenten i arbetet övertagits av maskinerna. Å andra sidan finns ju inte så många skogsarbetare kvar och de som inte blivit maskinförare går ju ofta arbetslösa under vinterhalvåret. Med detta avsnitt avslutar vi nu beskrivningen av Gunnarskogens historia. Vi hoppas att vi kunnat ge läsarna en någorlunda täckande historieskrivning.

Åke Skog
Gunnar Lidberg
Torsten Nilsson.

2 Stormarknader i Arvika

Störst på mat
i västra värmland

**STORA FRIA
PARKERINGSYTOR**

ÖPPETTIDER:

Konsum Palmviken:

mån-lör 8-21, sön 11-21

Konsum Stormarknad

Mån-lör 9-21, sön 11-21

KONSUM
STORMARKNAD

PALMVIKEN

0570-72 7730

STYCKÅSEN

0570-727630

**AC MONTERINGS
SERVICE**

**REPARATIONER &
INSTALLATIONER**

 Vatten

 Värme

 Sanitet

Anders Cajdert Gunnarskog

Tel / Fax 0570-322 61

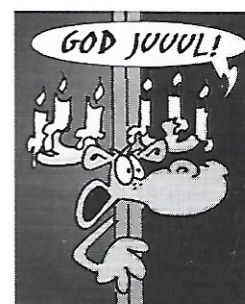
Mobil: 070-677 80 70

Statistik Älgjakten 2004

- rapport t.o.m. 25/10

Älgjaksområde	areal	Tjurar	kor	kalv	totalt
Södra Gunnarskogs Älgskötselområde					
Stommens VVO	1824	2	2	3	7
Gårdsås VVO	2400	5	2	5	12
Bosebyns VVO	2250	1	1	1	3
Årbotten VVO	1523	1	2	4	7
Perseruds VVO	1641	2	2	4	8
Byns VVO	1578	2	1	1	4
Mellersta Gunnarskogs Älgskötselområde					
Allstakans VVO	1750	3	3	3	9
Backsjöbottens VVO	1300	1	1	1	3
Silvergruvans VVO	3729	7	4	4	15
Järperuds VVO	3159	5	6	5	16
Tväruds VVO	677	2	1	2	5
Norra Gunnarskogs Älgskötselområde					
Bortans Södra VVO	1747	2	2	5	9
Bortans norra	1737	1	3	2	6
Furuhöjdens VVO	1341	2	2	2	6
Axlands VVO	2300	4	6	6	16
Tenhöjdens VVO	2500	5	5	5	15
Fredros VVO	866	2	1	0	3
Mjögshöjdens JVK	645	2	0	0	2
Högtorps ÄJO	212	0	1	1	2
Brattfalla JVK	1469	3	4	2	9
StoraEnso skog	3317	2	3	1	6
Bogens Älgskötselområde					
Kyrskogens J&FK	1931	1	4	6	11
Bogens JVK	1516	1	3	3	7
Kronhöjden	2505	1	0	1	2
Glafsjordens Norra Älgskötselområde					
Tollersruds VVO	1250	0	0	1	1
Övriga områden					
Treskog-Lövnäs JL	741	1	1	2	4
Mjögshöjdens ÄJO	677	0	2	0	2
Sälboda gård-Säterud JVK	287	3	1		4

GUNNARSKOGS HÄSTSÄLLSKAPS HOPPTÄVLING

Anna-karin Jakobsson, Alexandra Sylven och Mikaela Sylven

Årets upplaga av föreningens hopptävling hölls i det nya ridhuset på Norra Mon i Eda

Jag blev imponerad av det fina ridhuset, det var ett gediget bygge. Vi som har hästar som intresse tycker det är extra roligt när det satsas på anläggningar av den här typen.

Det är nyttigt att vara ute med hästarna så att de får erfarenhet av olika platser och att ryttarna får nya mål i sin träning på hemmaplan.

Sju ryttare kom till start. Det är inte utan att det krävs en stor portion mod att fara fram i galopp och dessutom hoppa över hinder, kanske var det därför medelåldern på ryttarna var så låg.

Vi hade tre klasser en clear round 60 cm och en 50 samt 70 hoppningar med omhoppning på tid om man klarat grundhoppningen felfritt. Alla tävlande presterade bra rundor trots att banan innehöll fler och svårare hinder än ifjol. Så jag ser redan fram emot nästa års tävling.

Ordf. Ingemar Wilhelmsson

Resultat.

Clear round

Anna-Karin Jakobsson	0 f
Camilla Maurtvedt	0 f
Ida Slovafoss	4 f
Mikaela Sylvén	0 f
Mia Gundahl	0 f
Alexandra Sylvén	0 f
Marie Remnevik	4 f

50 cm

1 Ann-Karin Jakobsson	0-0 19,0 sek
2 Alexandra Sylvén	0-0 21,0 sek
3 Mikaela Sylvén	0-0 22,0 sek
4 Camilla Maurtvedt	0-0 24,0 sek
5 Marie Remnevik	8 f

70 cm

1 Anna-Karin Jakobsson	0-0 17 sek
2 Alexandra Sylvén	0-0 20,0 sek
3 Mia Gundahl	0-4 27,0 sek
4 Mikaela Sylvén	4 f
4 Marie Remnevik	4 f

GUNNARSKOGS IK/BORTANS IK FOTBOLL

Herrlaget tränades av Johan Mossberg och spelade i div 6. Vann serien gjorde Slottsbrons IF med 59 poäng. Gunnarskog/Bortan hamnade på 7 plats med 24 poäng.

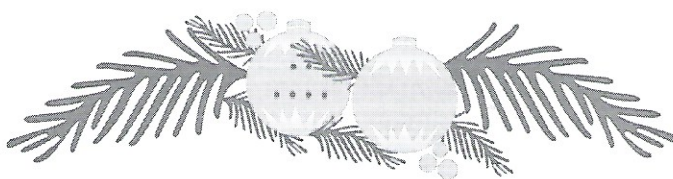
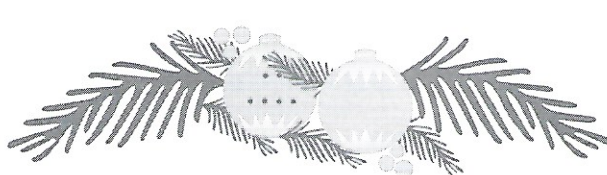
I serien där damlaget spelade vann Arvika Supporters på 38 p medan Gunnarskog/Bortan kom på sjätte plats med 13p.

Flickor 15-16 år: spelade till sig en åttonde plats med 11 p i sin serie som segrades av Köla på 50p

Pojkar 14 år: kom på andra plats med 39 p, Velen fick ihop 45 p. Tränare Jimmy Grill

Pojkar 13 år: vann sin serie med 33 p över BME med 31 p. Tränare Tommy Goodman

Pojkar 12 år: kom på femte plats med sina 15 poäng medan Örnen vann på 42 poäng.
Tränare Göran Bäcklin

- Bortans IK -
BARN
FEST

Söndagen 16 jan 16.00
I Tväruds gymnastiksal

**ALLA
HJÄRTLIGT
VÄLKOMNA!**

Damsektionen

- Bortans IK -

ÅRSFEST

29 Jan Kl.19:00
Folkets Hus, Charlottenberg

**Mat, underhållning och
Dans till Hansson & Öhrbeck**

Anmälan till
Maria Rydberg 77 00 48
Annette Arvidsson 77 01 02

Senast 22/1

**GOD JUL
och
GOTT NYTT ÅR**

önskar

**Gunnarskogs
Bygdelag**

